

MAGYAR POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.	
Egész évre	16 ft. — kr.
Félévre	8 " — " "
Egy negyedre	4 " — " "
Egy hónapra	1 " 50 " "

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
A lyceumi nyomdában.
Kiadó hivatal:
A lyceumi nyomda „központi irodájá”-ban, főtér, gr.
Teleki Domokos-ház.

HIRDETÉSI DIJAK
Ötször hasábozott sor ára 6 kr. Minden hirdetés után 30 kr.
bejegyeztetik.
Nagyhirdetéseknél
kedvezmények.

NYILTÉR
soroként, vagy annak helye 25 kr.
Reklamok:
hírfüzérbe soroként 1 ft.

A KOLOZSVÁRI

LYCEUMI NYOMDA

A LEHETŐ GYORSAN ÉS LEGJUTÁNYOSB ÁRAKBAN

ELVÁLLAL MINDENFÉLE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁKAT.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Alólirott igazgatóság tisztelettel jelenti az összes t. cz. helybeli és vidéki közönségnek, hogy az ujonnan felszerelt lyceumi könyv- és könyomda, jelenleg már azon helyzetben van, hogy a legnagyobb megrendelésekig minden alakban a legujabb divatu betük es minták szerint elfogad megrendeléseket, a többek között:

önálló munkák, röpiratok, felhívások, alapszabályok, takaré- és kisegítő pénztári könyvecskék, vonalozott munkák, falragaszok, tánczestély és majálisi mulatságokra meghívók, számlák, étlapok, körlevelek, szomorujelentéseket, sat. sat.

KÖNYOMDAI (lithographiai) MUNKÁK KÖZÖTT

MÉNYEGYERK a legujabb minták szerint, MEGHÍVÓK, TÁNCZESTÉ-
DEK, DISZOKLEVELEK, RÉSZVÉNYJYVEKEK, sat. sat.

Hivatalos munkákra

a nyomda papir-raktárt tart, s azokat gyári áron számítja mindig, s a felsőbb helyről előirt HIVATALOS NYOMTATVANYOK legnagyobb részéből KÉSZ RAKTÁRT TART, úgy hogy a megrendelő t. törvényszékek, járásbiróságok, megyei tisztségeknek a legtöbb esetben vidékre a megrendelést 24 óra alatt már posztai uton megküldhetjük, s a mennyiben a megrendelés szokatlanabb forma volna, azt a legrövidebb idő alatt készítetteti el a rendelkezése alatt álló hat kö- és könyvsajtóján.

Az intézet szakértő köuetszöt tart, s ezen felül gondoskodva van, hogy a legművészeiebb műu-
rákat elkészíttesse, s e végre összeköttetésben áll a külföld legjelesebb műutézeteivel.

Minden megrendelés egyenesen a nyomdai igazgatósághoz utasítandó, hol minden darab nyomtatvány hivatalosan kezeltek a kivitel pon-
tosságáért.

Kolozsvártt, 1872.

A lyceumi nyomda igazgatósága.

A tanfelügyelői intézmény nálunk.

A tanfelügyelői intézmény — különösen a királyhágon inneni haza részben nem felelt meg hivatásának s nem teremté meg magának azon népszerűséget, mely nélkülözhetetlenül megkívánatik fenállásához; melylyel minden új intézménynek bírnia kell, hogy gyökeret verhesen s virágozhasson.

Szabó Endre ur e lapok 1872-ik évi 299-ik 1873-ik évi 1-50 számában „egy igazgatótanács című alatt kiadott cikknek a tanfelügyelői intézmény mellett nyilatkozik leginkább azon indokból indulva ki, hogy Bajorhonban és Svajczban szintén fennáll a tanfelügyelőség és ott szép eredményeket mutat fel működése.

Svajczban — mondja Sz. ur — megtaláljuk a tanfelügyelői intézményt nem pártolók mintaképt, de meg az ezen intézményt helyeknek tekintők nézeteinek indokolására szolgáló viszonyokat is. Az előbbent a zürichi, utóbbi a berni canton közoktatási szervezete nyújtja. Zürichben nincsenek a mi tanfelügyelőinkkel azonos hatáskörrel bíró tanfelügyelők. Itt a kerület iskoláinak tagjai közvetlen ügynek fel a népiskolákra oly képpen, hogy mindenik tanács tag hatenként meglátogatja a felügyele alá helyezett iskolákat s a tapasztalatokról jelentést tesz a tanácsnak. A tanács tagok rendes évi fizetést nem buzvá, ez kétségkívül olcsó administratio Zürichben sikeres is. De nem szabad feledni, hogy Zürich canton művelt lakóinak oly nagy a közoktatás ügye iránti érdeklődés, hogy mindenki szerencsésnek tartja, ha ezen ügynek ingyenszolgálatokat tehet s nem igen van példa, hogy a kerületi iskolatanács tagjai hanyagok lennének kötelességeik teljesítésében. Vajjon nálunk így van-e? vajjon van-e nálunk megyénkben 40—50 olyan buzgó közoktatásügy barát ki évenként 8—10 iskolát többször meglátogatasson s a vizsgákon folytonosan jelen legyen, írásbeli jelentéseket készítsen, a mellett a tanácsuléseiben is minden alkalommal résztvegyen s ebből kifolyólag egyéb munkálatokat is végezzen s mind ezt ingyen?

Szomorúan kell felelnünk, hogy bizon ilyen 40—50 férfiú megyénkben nincs, nincs talán 4—5 sem, néhol talán egy sincs. S mi mégis azon intézményeket kívánjuk és akarjuk hazánkba áttüntetni, melyek kitarító ügy buzgóságot követelnek a hivatattaktól s magassabb kulturát igényel, már az alsóbb néposztályaiából is. Mi áttüntetjük a külföldnek alapjukban helyes intézményeit, néha elferdítve de számba nem véve a kulturai állapotokat, nem egyeztetve össze társadalmi és népoktatási viszonyainkat, azon állam belviszonyaival, melytől egyet mást kölcsönöztünk.

Svajcz kétségkívül gazdagabb ország anyagiilag és szellemileg, mint a miénk s Zürich cantonban mégis ingyen szolgálják a népoktatást.

Midőn a többség a tanfelügyelői intézményt honosította, első teendő volt a jó fizetést és a nagyságos czímet szavazni meg számára, s első dolga volt felcizomázni a gyermekeket azon czafrangokkal, melyek kényessé teszik, az ügybuzgóság rovására teljes kényelmet nyújt a nagy munka emberének.

Honosítva van a tanfelügyelői intézmény s alapjába beleraktuk mindazon porladó köveket is, melyek az épület ledőlését eredményezhetik. Egy nagy terűt raktunk az állampolgárok vállaira, anélkül, hogy a tanfelügyelők oly mértékben használnának a tanügynek, mint a mily nagy mennyiségű a reájuk kidobott pénz.

Hogy áll nálunk a tanfelügyelői intézmény vagy is inkább, hogy képzelik tanfelügyelőink azt? Egy irodát szervezve tartani, — mely a miniszter-

től leendő rendeleteket az iskola tanítóknak, vagy más ez irányban érdekelt feleknek továbbozza; — nagy dobbal évenként egy párszor meglátogatni a megyei iskolákat s illetőleg elnökölni az examentek alatt — okos an. Kimutatásokat tenni a tanoncok számára; a királyhágon inneni hazarész tanfelügyelői működése csak ez irányban haladott. A mechanikai munkálatot végezte és végzi, ma is nálunk a tanfelügyelői intézmény — s valódi hivatását egészen felejt, — egészen eltér a népoktatás emelése, előmozdításától, közreható működése által.

A tanfelügyelői intézmény már több évek óta áll fenn, s nézzük, vajjon mi eredményeket mutat fel. Menjünk Hunyad megyébe, s tapasztalni fogjuk, hogy a lakosság 94%-ka irni olvasni nem tud, a tanfelügyelői intézmény dicsőségére; ott van a brassói tanfelügyelőség, mely annyi idő alatt csak egy iskolát tudott befedezni, vagy menjünk B.-Szolnok megyébe, nézzük át Kolozsmegyébe; de végülk rendre Erdély tanfelügyelőségeit, schol semmi eredmény.

Kik kezébe van letéve e magas hivatal? Kik vezetik a különben nagy fontosságu hivatalokat? kik ezen nagyságos urak!

Azok, kiknek fogalmuk sincs a tanügyről; azok, kiket kirántottak egy-egy penészes irodából, miniseri fogalmazók és fogalmazósegédek, kiknek első sorban kellene a tanítás; kik jobboldali túrlmesség és ragaszkodás ujjak képesítettek oly állás betöltésére, mely évtizedek szorgalmát és tanulmányát követelik a tanügy terén.

Ily emberek képesek a legszentebb, leghasznosabb intézményeket is megbuktatni már csak az által is, hogy ők vannak az ügy élén azzal a népszerűtlenséggel, azzal a korlátozott ismerettel.

Nálunk ily alapon teljesen felesleges a tanfelügyelői intézmény. Mert ha a miniser tudomást akar szerezni a tanügyi állapotokról, megszerezheti azt az illető tanítóktól a nélkül, hogy oly költségbe kerülő „nagyságos” urakat gédelgetne.

Ha a jobboldal annyira ragaszkodik a tanfelügyelői intézményhez, annyira üdvösnek találja, fektesse azt oly alapra, adjon annak oly hatáskört, mely a tanügyre üdvös legyen; nevezzen ki a kormány oly tanfelügyelőket, kik képesek azon magas és fontos állást betölteni, az üdvös eredmények előtt pedig annak idején is is meghajolunk; de addig megmaradunk azon állításunk mellett, hogy nálunk a tanfelügyelőség a centralisatio fenntartója a tanügyterén, menedékhelet azoknak, kik „nagyságos” cím után vagyódva, itt minden qualificatio nélkül megnyerhetik azt.

Egy tanügybarát

Legujabb táviratok.

Palánka, jan. 4. A szerbek roppant erőfeszítése Mandicsot 1060 szavazattal országgyűlési képviselővé választotta Gromon Dező ellenében, ki 950 szavazatot nyert. — Az éj homályában erős eselszövények folytak. — London, Napoleon excsászár operáltatta „kövét” s az operatio szerencsés kezdete a kö széttrése lett. — New-York, Georgiában vasuti szerencsétlenség történt; 7 személy halált 15 sebesülést szenvedett. Patti énekesnő, ki szintén a vonaton volt sérelmet nem szenvedett. — New-York. A jégzajlás az Ohio Mississippi partjain nagy rombolásokat okozott. Melbourneből két angol hadi hajó indult el Honolululu felé. A földmívelési-osztály egy jelentése konstátálja, hogy a novemberben közölt aratási kilátások még mindig fenállanak. — Berlin. Mint a német „Wochenblatt” értesül, hogy Anglia s Oroszország viszonyai Ázsiát illetőleg rendeztetni fognak; és pedig az a terv szellőztetett, hogy a két birodalom hatalomsphaerája oly módon határozassék meg, mely minden további összetűzést elkerüljék vegye. — London Morales, Bolivia elnöke

szervezőségét. Gáspár bátyáinkról, olyanoktól kik közelebből nem ismerték, sokszor hallott az ember kedvezőtlen véleményét, de ez a leguagyobb mértékben igaztalan volt.

Ó a szó legnemesebb értelmében a szegény gazdagok közé tartozott s legfőképpen az sem tartozott azok közé, kik az irodalomból ípart üznek.

A „Fehérhajó-utca” egyik szerény házában még szerényebb udvari szobájában élt évek óta, hol kincsei között megvonultan tölté inkább éjeit mint napjait.

Igen kincsei között, mert neki egész kis kincstára volt a régi jó világból. Ilyen volt Lavottának egy eredeti képe, melyet ha jól emlékszem, a muzeum, vagy zenede vett meg tőle, mert később Mátraynál láttam, Petőfinék egy pár hozzá intézett levele, melyeket csinosan bekötve mindig zsebében hordott s ki barátainak büszkén mutogatott, egy régi sodrony cithara féle hangszer, Lavotta eredeti művei, melyekből többet ki is adott s végre atlak közeben egy egész kis élestar, mely kifogyhatatlan volt, mint a bibliai szegény asszony olajos korsója s valódi műalkítása volt a legkiünőbb hazai termékeknek. Sok jó barátja és ismerősi kedveskedtek azokkal neki. A borokat Tokay, Eger, Vitéz, Pinceszől első kézből kapta, a sajtokat turót Liptóából, a disznó hus féléket a Tisza mentéről és így tovább.

Ezekből itélve talán falánk embernek ítéltette volna valaki. De csak első tekintetre. Gáspár

meghalt. — Stuttgart. A képviselőház 67 szavazattal 6 ellen elfogadta a kamrák kezdeményezési jogát megalapító indítványt, jóváhagyván előzőleg az igazságügyér hozzájárulásával, azon másik indítványt, mely szerint az ügyrendre vonatkozó határozatok mellőztessenek.

Bukuresti szemle.

Az ó-görög naptár szerint az újév még nem következett be, s már új lapok támadnak, az előfizetési izek özöne árasztja el Bukurest nyilvános helyeit. A sok újszülött közül meg kell emlékeznünk a „Viitoriul” (Jövő) czímet viselő heti lapról, melynek helyesiránya szép eredményeket mutathat fel. Egy ily irányu lapra volna szüksége hazánk is, mely utat mutatna a népek lépteiben; megmutatná a helyes irányt, mely a köznyomor eloszlatására, a demoralisatio megszüntetésére vezetne. E lap szomorú tekintetét vet a nép helyzetére, mely maholnap türethetlenné válik.

Van a román társadalomnak egy osztálya — írja a Viit. —, melytől nagyon keveset kap, kevés jóban részesül. Ezen osztály a szoros értelemben vett néposztály, a falusi nép, mely vállain számtalan teüvel megörizte az ősek hagyományait, megvédte a hazát tizenhat századon át, nem kimélve pénzt, nem kimélve vért. E néptől sokat kívánnak, s mégis a törvények oly kevés jót biztosítanak számára a szabadság fájáról, pedig az ép oly vére a nemzetnek, mint a gazdagabb osztályok. A nemzet egy része igazságtalanságokat követ el a másik részszel szemben. A nép teljesen demoralisálva tartatik s ignorálatik, így szolgálhatn csak pusztá eszközül a pártok harczaiban. Mi azonban nagyon jól tudjuk, mi következik a nép jogainak megsértésére! Tudjuk jól, mit eredményez a pártzajlongás, hol a nép ignorálva van, s igazságtalanságokat szenved. A nép olyan mozgékony, mint a tenger hajjai. Dühöngése pillanatszerű, de irtóztató. Ma felelem az egekig, s holnap a mélységbe dob. Az általa támasztott forradalmak gyümölcstelének reá nézve, csak új zsarnokokat teremt önmaga számára. Nyomorból nyomorba, ezen alternatívák között mozog.

De mi nem forradalmakat akarunk; nem ez az út vezet a nagyságra egy nemzetet; nem csapások, nép által előidézett rombolások után akarjuk a népjárat előmozdítani, jogait visszaadni, s ezokat számára biztosítani.

Esen bevezető sorok után a Viitoriul kifejti a tényleges egyenlőséget, megegyeztetetileg a fennálló constitutioval; a nép felvilágosításáról és a népmorálnak emeléséről helyesen elmélkedik.

Iskolák a népek” sok és jól szervezett iskolák, melyek a román népet az ország minden részében, — ismerje meg a világságot, melyet nélkülöz, s melytől akarattal megfosztatik” — szól a Viitoriulu.

Hogy a románok népoktatási ügye Magyarországon milyen, tudva van; van több gymnasiumok, alsóbb tanodák, s van majdnem minden községnek iskolája, tanítója: egy szóval, nem a legkellemetlenebb helyzetben van; de itt 10—15 községnek egymás után sincs sok helyett egy tanítója, vagy egy iskolája, pedig itt csak állíthatnak tanodákat a nemzetségi megvédése tekintetéből; van e népek aristokratiája, van hatalma, román kormány, a népnevelés terén ilyen eredményekre elszörnülködünk.

A Viitoriul egyenesen a nép sorsának jobbatételére fáradozik, legyen is sikere, mert e népet sokan akarták már boldogítani, mégis boldogtalan maradt.

a+b.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombaton, Január 4-én, 1873. „IV. László” tragédia 5 felvonásban. Irta Dobsa Lajos. Valjon hol keressük azon szomorú tünemény megfajtását: hogy magyar történelmi darabjaink oly kevés ér-

bátyánk a legmérsékeltabb ember volt Magyarországon s alig evett és ivott többet, mint mondani szokták a madárnál.

Hitelezőiről sokat beszélt s az okozhatta, hogy ismeretlenek e tekintetben is balul ítéltek fölőtte. Pedig ő a szó teljes értelmében gazdag volt. Egy napszámra sem voltak kevesebb igényei. Mindig tisztán, egyszerűen feketébe öltözve járt, de évtizedig ugyanazon megkímélt öltözetben lehetett látni; s alig volt egyéb kiadása, mint szerény szállásbére.

A vendéglősök, kivált a régi jó „Aranyasas” „Vadászkürt” és „Kispipa” vendéglősei szerencsés-jeknek tarták, ha vendégeik fölviányozására megjelent s valamivel szolgálhattak neki. Ez az ő mérsékelt életmódja mellett nem is volt áldozat.

Ezen kívül, még anyja, kit imádozott, élt, egyetlen kiadását tehetta a tiszai lerándulás édes anyjához, hiva évenként lejárt. Ez utjában történt, hogy „akkora szunyogokat látott, melyekből a megcsipett téglá emeletes házá dagadt s oly körbe forgott, „hol a fekete kávé is káposzta töltelékkel mártogatják.”

Szegény Gáspár! Elhagyta a földet, hol mindenkit mulattatál; hisszük, hogy oda fenn is szívesen látott vendég fogsz lenni!

P. Szathmári Károly.

deket tudnak gerjeszteni, minálunk? Hol van nemzet, melynek történelmében annyai kalandosság, regényesség, annyi dicsőség és gyász, annyi tragicum szóval mind az, mi a kultó phantasziáját lelkesíti, a közönség érdeklődését meghódítja, leanne hivatva szövdődnék át, mint épen a miénken? És mégis, repertoire-jaink legkevesebb keresett leghidegebben fogadott darabjait meghódítják, a jelenkor társadalmi, politikai áramlatai, hogy eltoppult keblét nem illeik meg többé a mult emlékei, nagy alakjai? Kialudt már a nemzeti szellem, mely az elnyomatás nehéz napjaiban, a világok képviselő deszkákról jövő minden elburkolt hazafia czélzást a nagy mult remiscenciáit oly viharos elkésedéssel fogadott? A francia vígjátékok s német operettek rabjai lettünk már egészen? De ne olytassuk e keserű hangot! Nézzük csak magat az előadást. Mint „gut gesinnt” állampolgárhoz illik emlékezzünk meg először is a királyról, IV. László ő felségéről, ki talán különbözni fog abban a többi királyoktól, hogy nem veszi rossz neven az őszinte szót, ha az talán nem tettő volna is. Tehát László (Egressi) egyik legnagyobb hibája volt a fagyos hidegség. Nem láttuk benne a szenvedélyt anna roppant mértékét, mely ellentétbe teszi magát az erkölcsiséggel, a morál, az eszélyességtörvényeivel s így saját bukását okozza. Nem láttuk továbbá azon két érzelm közti különbséget melyet ő Edua és Ayda iránt érz. Pedig ez a nagy különbség. Ott az érzéki, önjögő szenvedély, itt az imádatserű tiszta, valódi szerelem. A darab két fénypontját Edua és Ayda alakjai, Némethi Irma és Boér Emma kisasszonyok képezék. Az, a hideg számító ésszel, vasakarattal, bíró hősnő teljesen sikerülten játsza, kitűnően különösen hibátlan szép szavazata s kifejező arcjátékával. Boér Emma k. a. a naiv arab lánykát jellemző, egyszerűségében megható vonásokkal ábrázol, annyitapost s kihívást nyerve, különösen a tűzpróba jelenetekor, hogy bizonyára ő is meg volt vele elégedve. Általában két primadonnának versenyezni látszott egy a művészi jétékban, mint a toleitet izletességében is. És a vetélkedés csak ezen nemét tartjuk mi, mind a tisztelt művésznők tekintélyhez illőnek, mind a közönségre nézve kedvező eredményűnek. Ily értelemben üdvözljük a harezot! Szentgyörgyi Myze szerepét jó felfogással játsza, különösen sikerült azon momentum, midőn a király „hitvány” elnevezésére kardjához kap, de mégis erőt vesz indulatán. Csak néhol vétett a helyes hangsúlyozás ellen. Különb ez Szentgyörgynek majdnem egyetlen hibája, s oly szorgalommal, minővel ő rendelkezik az is legyőzhető. A darab többi személyei annyira jelentéktelenek, hogy bátran mellőzhetjük. A színház elve volt.

HIRHARANG.

Kolozsvárt, Január 7

✱ [Kérjük a „Magyar Polgár” t. elizető közönségét, méltóztassanak a megrendelési-ke nem késni, hogy a lapot a maga idejében kühessük meg. Lapunk kiadó hivatalának a kénérkező megrendelések mindig meghehezitiek felatát, s a leggyakrabban teljes számú példányokat nem szolgálhat. Az előfizetési ár marad a régi, évnegyedre 4 frt, félévre 8 frt, egésze 16 frt. Azon t. előfizetők, kik a „Magyar Polgár” mellett a „Jónás Lapja”-t is óhajtják megrendelni, egy és ugyanazon postautalvánnyal tehet. A „Jónás lapja”-nak az ára évnegyedre 1 frt. 0 kr. félévre 2 frt. 50 kr. egésze 5 frt. „Magyar Polgár nagy naptára” az erdélyi r-szek egyetlen hiteles tiszti ciztárával 1 forintot szintén megrendelők kiadó hivatalunkban. (Főter, gr. Teleki Demols ház.)

— Az egyetemi bál bizottsága részét tisztelettel felkérnek, kik még e bála meghit nem kaptak, és arra igényt tartanak, hogy nevet az Orban József czukrászatában e célra állított ivba bejegyezni sziveskedjenek, hogy nyökönek elég tételhessék.

— Hiba helyetteség. Egyik közeli tudósításunkban az „az egyetemi bál” bálanya Mts. Zeyk Józsefné helyett hibásan Zeyk Káro né lett megemlítve.

✱ A „Jónás lapja” az egész királyhágon inneni országgrészben általános érdeket keltet. E-fizetők között nagyon sok van olyan, ki eddig egytalában lapot nem szokott olvasni [Uj olvasó községet teremtett tehát, a mi magában már nyeresége az irodalomnak. Lapunkhoz melléke küldjük szét mutatóvány számát. Ajánljuk előfink s elvbarátaink figyelmébe. E lapnak fontosladata van nálunk minden tekintetben, s remélj, hogy rövid idő alatt legerjedettebb lapjaink egyke lessz. Előfizetési ára félévre 2 frt 50, egésze 5 frt. E lapelőfizetők már az első száma l egy pompás könyomatu naptárt kaptak illektől ingyen.

✱ Érdekes hangversenyünk lesz f. 10 8-án, a nemzeti színházban. Brenner Jeni k. s prágai színház elsőrangú énekesnője lép fel, it már Kolozsvár műértőközönsége előnyösen isg

TÁRCZA.

Bernát Gáspár meghalt!

Pest, 5. jan. 1873.

Kedves barátom! Mintha valamely bosszuálló hatalom attól a kevés humortól is megakarná fosztani e nemzetet, melyet balsorsa közben megtartani bírt: egyre vesztjük a magyar jó kedv képviselőit. Csak pár hét előtt temettük el Szerdahelyi Kálmán, e feledhetetlen vígjáték hőszünet, ki mindnyájúnak annyi vidám órást és művészi érvet szerzett s ima tegnap délután 2 órakor Bernát Gáspár, a nevelő élcezek nagy mestere, a gyermeki ártatlanságu és kedélyű veterán írónk is megszűnt élni!

Bernát Gáspárban ujra egyike veszt ki társas életünk és irodalmunk legeredettebb alakjainak.

Mert ő nem csak mint író volt eredeti, valódiságu genre kép, kinek gondolkodás módja utolérhetlenül ugrándozott a képtelenségek netovábbjában; hanem kivált a régi jó időkben a közhelyek, vendéglők kávéházok örökön élő kedélyű mulattatója, kinek beléptére már nevetett az ebédlő, vagy kávézó társaság, komoly képpel elmondott, ártatlan, senkit sem sértő élceire pedig többnyire hangos nevetésben tört ki. Ezen kívül mint író is fogytig dolgozott s tiszteresége nagyságu betűivel még az utóbbi hetekben is fölkereste az élcelapok

✱ Lapunknak írják hogy Cs. Szent Si.

— **New-yorki lapokban** olvassuk a következő, praktikus századunkban már nagyon ritka történetet. Charles Vincent kapitány 1843-ban Bostonból Kalkuttába hajózott, s tizennyolc éves fiatal menyasszonyát Banger közelében egy kis csendes faluban hagyta. Közel egy év telt el, és nem a hajóról sem a tisztokról nem érkezett tudósítás. Évek jöttek és mentek, Kelet-Indiából több száz utas költött ki az amerikai partok, de a „Laura Scheldon” gőzöséről mit sem lehetett hallani. A leány azonban néki maradt vélegényéhez s bár sokan tettek neki előnyös ajánlatokat, minden kérését visszautasította. Az ajánlatok szaporodtak, mert a

*) E rovatban megjelenő cikkekért a Szerkesztőségünk felelősséget nem vállal el.

Bádógszalenczokban fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4. 50, 6 fontos 10 10, 12 fms, 20 fr, 24 fr, 25 fr, 36 fr. Revalenciaire kétszertürltek szalenczokban 2 f.50, 36 f.50. Revalenciaire chokolade por- és tabla alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 fr, 288 csészére 20 fr, 576 csészére 36 fr. — kapható: Barry du Barry és társaiál Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Kolozsvárt: Binder győzerszerész. Pesten: Tótk. Prágában: Fürst J. Brunnbn, Eder F. Debrecczenben: Mihályos István győzerszerész, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Domotónál, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárt: Diebál-Györgynél, Vajúgelyen: Conegner Ignácnál. Varsóban: dr. Halter A.-nál, Agrámban: Irgalmasok győzerszerész mellett sátköldi.

Kérjük az előfizetéseket megújítani jan. mart.-ra 4. ftal. A „M. P.” 1873. nagy naptára a legkiünőbb kistízi címűáraral az előfizetéssal egyszerre megrendelhető 1 ftal.

„VICTORIA“ biztosító társaság Kolozsvártt.

(Alapítva 1865-ben).

Biztosítéki alap, az 1871-iki zárlat szerint, törzs és tartalék tőkékben s évi bevételekben: **öt millió.**
Biztosításokat fogad el:

Tűz-, jég-, szállítási károk ellen, úgy az ember életére.

Az épület-biztosítási osztálynál kiváló figyelembe ajánlatnak a Victoria által életbeléptetett társas-, árva-vagyon és egyházi biztosítás, mire nézt külön, rendkívül kedvezményes díjszabások vannak megállapítva. Házi berendezések, mint: butor-, fehér-, ágy-, ruhanemű stb. különös kedvezményben részesülnek a biztosításnál. Ezeken kívül is biztosítás nyújtatik mindennemű lak- és gazdasági épületekre, gyárakra, malmokra, vasuti építkezésekre, kereskedelmi raktárokra, boltban levő cikkekre, nyers és feldolgozott anyagokra, szabadban és fedél alatt levő gabona és széna takarmányokra, — tűz, villámcsapás, robbanás és kihurczolkodás veszélye ellen.
Egyszersmind felhivatik a t. közönség **életbiztosítási** ajánlatait is a Victoriánál tenni meg, mely minden irányu módosza-
taiban a legnagyobb előnyöket nyújtja.

Életbiztosítási példa:

Halálesetre biztosított 2000 forint tőke évenkénti díja:

a b i z t o s í t ó				
20	30	40	50	éves
k o r á b a n k e z d ő l e g				
34 frt 60 kr.	45 frt 40 kr.	63 frt 40 kr.	95 frt 20 kr.	

Ezen kívül minden módoszatok, mint halálesetben fizetendő tőkék, a biztosítónak még életében fizetendő tőkék, gyermekek számára nevelési, kiházasítási vagy férjhezmeneteli tőkék, nyugdíj vagy életjáradéki összegek, temetkezési költségek biztosítása, úgy **tulélési csoportokba** beállítás is elfogadtatik, mindnyája kedvezményes díj s a nyereségben 50% részesülés mellett.

Előforduló károk, azonnal becsültetnek és rendeztetnek.

Bővebb felvilágosítással, átnézeti könyvekkel, a díjak iránti tájékozással szolgálnak a társasági felügyelők s vidéki ügynökségek.

A Victoria biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvártt.

Wagner. Szász.

(1)

6—

Régi tapasztalat szerint a tisztaság a leghathatósabb és biztosabb óvszer minden, főképen a járványos betegségek ellen. E részben a helybeli kényelmesen ellátott

„DIANA“-FÜRDŐ

mindenki igényeinek tökéletesen megfelel, a számos bántalmakban kitűnő gőzfürdő és a tiszta szamosi forrásvízből, ugyszintén ásványból mesterségesen készített fürdőkkel, nem csak helyiségeinkben, hanem fürdőket káddal együtt szállítat ki minden időben a városra is; még pedig előfizetés útján több rendbeli fürdőket leszállított árban, gyengélkedőknek a meghülés veszélyeinek elkerülése szempontjából egy üveges hintó áll rendelkezésükre, mely a t. cz. fürdővendégeket illendő árban bármikor elszállítja.

Kolozsvártt, 1872-ben.

3—12 (2)

a „Diana“-fürdő igazgatósága.

Sok ezer ternót

nyertek már

R. v. ORLICÉ mathem. tanár

és több tudóstársasági tag (Berlin, Wilhelmstrasse, 5. sz.) által szerkesztett „a lottójáték analízise“ utasításai nyomán. (VII. Kiadás). Alólirott is egyike azon

1000 szerencséseknek.

Pesten

L. Grill.

Egész bizalommal kell tehát fordulni R. v. Olicé mathem. tanár urhoz Berlinben, Wilhelmstrasse 5. sz. ki egész készséggel INGYEN ad utasításokat a lottójátékosoknak. 1—1 (3)

Figyelemre méltó!

Orvosi tekintélyek elismerései és száz meg száz bizonyítvány magánosoktól tanúsítják a **gőres elleni óv-balsam** jeles hatását emésztési-, gyomorgyengeség-, gyomorgörcs-, puffadás-, hányásinger-, gyomorsikulás és cholerine bajokban.

E balsam ezen felül legbiztosabb szer VÁLTÓLÁZBAN. Egy önlemezes, pecsételt és 3 nyelven használati utasítással ellátott eredeti üveg ára 1 frt 50 fél üvegé 80 kr

Dr. Miller mohnövény-nedve.

Meglepő hatása hurut-, gégelob-, légcsőgyulladás-, nyálkásság-, idült köhögés-, régi rekedtség, heveny és idült tüdőhurut, vérhányás- és mellszorulásban. Ezen mohnövény-nedv eredeti téglolyokban van, Nro. I. meglett emberek, Nro. II. 4—5 éves gyermekek számára.

Egy eredeti üvegtégely ára használati utasítással együtt 50 kr.

(4) 6—20

Beküldetett.

Legyen szives egy tuczett téglolyt mohnövény-nedvvel utánvét mellett küldeni.

Eger, június 20-án 1871.

BYDESKUTY AMÁLIA,

az angol kisasszonyok zárdája főnöknője,

Szerműhely és fő-széküldési raktár Szentlélekutca 105. sz. Brassóban.

Kolozsvártt valódi minőségben egyedül kapható:

Binder K. gyógyszerésznél, Aradon Tonts és társánál, ugy Prener W-nél, Balásfalván Schissel K. gyógyszerésznél, Beszterczén Kelp F-nél, Baróthon Libitzky M. gyógyszerésznél, Szászvároson Rekert gyógyszer., Gyulafehérvárt Booss K-nál, Csíkszeredán Leicht F-nél, Fogaras Steinburg I-nél, Gy.-Ditrón Szathmári I-nél, Gy.-Szt-Miklóson Fröhlich F-nél, Hosszúfaluban Jekelius gyógyszerésznél, Brassóban Jekelius Nándor, Kugler Ede, Száva gyógyszerészek és Galtz G., Buschain I. kereskedőknél, K.-Vásárhelyt Lukács F-nél, Kovászna Mehik és Imre, Megyesen Hinz A. gyógyszerésznél, M.-Vásárhelyt Bucher M-nál, Szász-Régen Dietrich S-nál, S.-Szt-Györgyön Tschaltag és társánál, Segesvárt Tentsch I. B., Temesvárt Weszely M-nél.

A kolozsvári királyi szabadalmazott

„TEMETKEZÉSI INTÉZET“

(Entreprise des pompes funébres).

Egy évi működése alatt teljesen bebizonyította, hogy városunknak diszére, a t. cz. közönségnek hasznára van. Az intézet főállása óta temetéseink díszesebbek s jóval kevesebbe kerülnek, mi az által lett elérve, hogy az intézet saját begyakorlott személyzetet, fogatokat, különböző gyászszekereket, fa- és érzekoporsót s egyéb gyászkelekből **RAKTÁRT** tart.

Hogy mennyire kiérdemeltük a t. cz. közönség bizalmát, mutatja az, hogy helyt és vidéken minden nagyobb szerű temetést intézetünk végezett.

A rendes temetések 25, 50, 100, 150, 200, 300 és 400 forintok, azonban ezen díjszabályzattól tetszés szerinti eltérés eszközölthetik skivánatra drágább vagy olcsóbb temetés is rendeztetik. A felsorolt díjakért az intézet a díjosztály szerint koporsót, párnákat, lepedőt, matrácot, szemtakarót, ravatalt, szobadisztit, gyertyát, egyházi szertartást, harangozást, szomorujelentést, gyász- és kísérő-kocsikat, egyenruházott személyzetet, sirásást és befedést szolgáltat ki, rendez és állít elő, oly pontossággal, hogy a gyászoló család közreműködése legkevésbé sem lesz igénybe véve.

Érez- és fakoporsók felszerelve vagy a nélkül, magára is szolgáltatnak ki gyári árban.

Felvételi iroda: Bogdán István üzletében. Intézeti és raktári helyiség: kültordautca, a temetőbejárásnál, balra.

Kolozsvártt, 1872. október.

(5) 16—

A temetkezési Intézet.

Bogdán István.